

Kommunstyrelsen

För kännedom:
Kommunfullmäktiges presidium**Revisionsrapport: Granskning av VA-verksamheten**

KPMG har på uppdrag av kommunens revisorer genomfört en granskning av VA-verksamheten

Revisionen önskar att kommunstyrelsen lämnar synpunkter på de slutsatser som finns redovisade i rapporten. Svar önskas senast den 25 april 2025.

Av svaret bör det framgå vilka eventuella åtgärder som ska vidtas och när de beräknas vara genomförda.

För Ånge kommuns revisorerAin Liivlaid
*Ordförande*Margareta Nelhagen
Vice ordförande

Granskning av VA-verksamheten

Rapport

Ånge kommun

KPMG AB

2025-01-16

Antal sidor 14

Ånge kommun
Granskning av VA-verksamheten

2025-01-16

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
2	Bakgrund	5
2.1	Syfte och revisionsfrågor	5
2.2	Revisionskriterier	6
2.3	Metod	6
3	Resultat av granskningen	7
3.1	Styrning, ledning och ansvar vad gäller VA-verksamheten	7
3.2	Rutiner och processer för VA-verksamheten	9
3.3	Ekonomisk redovisning	10
3.4	Vatten & vattenkvalitet med mera	11
4	Samlad bedömning och rekommendationer	13

Penneo document key: 8M6FO-3ELPF-WXQLV-NEYKB-P4GTU-1T6IW

1 Sammanfattning

Vi har av Ånge kommuns revisorer fått i uppdrag att översiktligt granska kommunens VA-verksamhet. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2024.

Syftet med granskningen har varit att bedöma om kommunen har ändamålsenliga och säkra rutiner vad gäller VA-verksamheten och om god redovisningssed inom området tillämpas.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att kommunen inte har ändamålsenliga och säkra rutiner vad gäller VA-verksamheten. Vi bedömer vidare att god redovisningssed inom området delvis tillämpas.

I det följande redovisas våra bedömningar och rekommendationer kopplat till revisionsfrågorna.

Revisionsfråga	Bedömning:
Sker styrning, ledning och ansvar beträffande VA-verksamheten på ett ändamålsenligt sätt?	Delvis.
Revisionsfråga	Bedömning:
Följs god redovisningssed vad gäller VA-verksamheten? Det gäller bl a redovisningsmässiga principer för såväl bruknings- som anläggningsavgifter, självkostnad/kostnadstäckning samt hantering av ev VA-/investeringsfonder?	Delvis, det måste säkerställas att de kriterier vad gäller avsättning till fond för framtida nyinvesteringar som finns i Lagen om allmänna vattentjänster efterlevs.
Revisionsfråga	Bedömning:
Har det skapats förutsättningar för att genomföra de prioriteringar vad gäller åtgärder på den allmänna anläggningen som framgår av kommunens VA-plan 2016-2030?	Nej.
Revisionsfråga	Bedömning:
Sker regelbunden uppföljning av VA-plan 2016-2030? Har VA-planen följts?	Nej (gäller bägge frågorna).
Revisionsfråga	Bedömning:

Finns dokumenterade rutiner och tillförlitliga planeringsverktyg för att bedöma underhållsbehov på VA-anläggningar?	Delvis.
Revisionsfråga	Bedömning:
Uppdateras planeringsverktygen löpande?	Ja.
Revisionsfråga	Bedömning:
Finns aktuella underhållsplaner för VA-anläggningar?	Nej.
Revisionsfråga	Bedömning:
Sker prioriteringar avseende underhållsarbetet på ett ändamålsenligt sätt?	Delvis.
Revisionsfråga	Bedömning:
Säkerställs en tillräcklig vattenkvalitet?	Ja.
Revisionsfråga	Bedömning:
Säkerställs åtgärder vid akut dricksvattenbrist t ex vid läckor, smitta etc?	Ja.
Revisionsfråga	Bedömning:
Finns aktuell beredskapsplan för katastrofer/avbrott i vattenförsörjningen?	Nej.

För närmare beskrivning av bakgrunden till våra bedömningar hänvisar vi till respektive avsnitt i revisionsrapporten.

Utifrån resultatet av vår granskning rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- Upprätta rutiner och riktlinjer för hur arbetet generellt ska bedrivas kring VA-verksamheten i kommunen, till exempel i formen av en teknisk handbok. Detta som ett ytterligare stöd i arbetet som kan vara värdefullt i samband med att till exempel nya medarbetare rekryteras.

2025-01-16

- Överväga om något specifikt verksamhetssystem för VA-verksamheten ska införskaffas och börja användas.
- Revidera befintlig VA-plan i syfte att säkerställa att denna återspeglar nuvarande förhållanden och förutsättningar. Behov av revidering föreligger då VA-planen upprättades ett antal år bakåt i tiden och vissa förhållanden och förutsättningar har förändrats sedan dess.
- Säkerställa att fullständiga underhållsplaner upprättas. Vi bedömer att dessa ska innehålla behov av åtgärder för respektive anläggning, när åtgärderna ska genomföras samt kostnaden för respektive åtgärd. Underhållsplanerna bör ha ett tidsperspektiv på 5-10 år framåt i tiden.
- Fastställa prioriteringsgrunder för de underhållsinsatser och underhållsåtgärder som ska genomföras inom ramen för VA-verksamheten. Dessa prioriteringsgrunder bör bilda bas för vad som finns med i underhållsplanerna.
- Bedöma hur stor underhållsskuld som i nuläget finns vad gäller VA-anläggningarna då underhåll och reinvesteringar inte varit tillräckliga historiskt sett.
- Säkerställa att tillräckliga underhållsåtgärder och underhållsinsatser genomförs i syfte att bibehålla status, skick och värde på nuvarande VA-nät och VA-anläggningar. Detta utifrån en god ekonomisk hushållning.
- Säkerställa att avsättning till fond för framtida nyinvesteringar sker enligt de regler som gäller i Lagen om allmänna vattentjänster.
- Fortsätta arbetet och insatserna kring att utveckla säkerheten och skyddet vad gäller vattenverken.
- Säkerställa att vattentjänstplan antas i såväl kommunstyrelsen som i kommunfullmäktige. Krav på vattentjänstplan föreligger sedan 1 januari 2024.

2 Bakgrund

Vi har av Ånge kommuns revisorer fått i uppdrag att översiktligt granska kommunens VA-verksamhet. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2024.

När det gäller VA-anläggningar finns stora utmaningar i Sveriges kommuner. Gemensamma utmaningar är en alltför lång omläggningstakt på ledningsnätet, problem med inläckage av vatten på spilledningsnätet som orsakar problem både i fastigheter och i reningsverk, tillgång till reservvatten m m.

Kostnader för VA-anläggningar är en väsentlig post i kommunens budget. Därför är det viktigt att kommunen har en ändamålsenlig och tillräcklig styrning och kontroll av att bland annat anläggningarnas underhållsbehov tillgodoses. Underhållet indelas allmänt i dels förebyggande underhåll, dels avhjälpande underhåll (akuta åtgärder). Om kommunen investerar för lite i underhållet över tid kan behov av mer långtgående åtgärder uppstå vilket är väsentligt dyrare än normalt underhåll.

Vatten är vårt viktigaste livsmedel och av väsentlig betydelse för alla kommunmedborgare och även för kommunens förmåga att planera och genomföra sin verksamhet. Det är av yttersta vikt att vattenkvaliteten i kommunen är god och att det även finns ändamålsenliga och säkra rutiner vad gäller vattenleveransen och även en beredskap för att hantera händelser som innebär någon form av störning eller avvikelse i leveransen. Inom ramen för det kommunala åtagandet finns en rad samhällsviktiga funktioner, där vattenförsörjningen är en sådan, vilka om de inte fungerar kan leda till skada för såväl enskilda individer som samhället i stort.

Med anledning av ovanstående drar kommunens revisorer slutsatsen i sin riskanalys, att kommunens VA-verksamhet behöver granskas.

2.1 Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är att bedöma om kommunen har ändamålsenliga och säkra rutiner vad gäller VA-verksamheten och om god redovisningssed inom området tillämpas.

I syftesformuleringen ingår att besvara följande revisionsfrågor:

- Sker styrning, ledning och ansvar beträffande VA-verksamheten på ett ändamålsenligt sätt?
- Följs god redovisningssed vad gäller VA-verksamheten? Det gäller bl a redovisningsmässiga principer för såväl bruks- som anläggningsavgifter, självkostnad/kostnadstäckning samt hantering av ev VA-/investeringsfonder.
- Har det skapats förutsättningar för att genomföra de prioriteringar vad gäller åtgärder på den allmänna anläggningen som framgår av kommunens VA-plan 2016-2030?
- Sker regelbunden uppföljning av VA-plan 2016-2030? Har VA-planen följts?
- Finns dokumenterade rutiner och tillförlitliga planeringsverktyg för att bedöma underhållsbehov på VA-anläggningar?
- Uppdateras planeringsverktygen löpande?

- Finns aktuella underhållsplaner för VA-anläggningar?
- Sker prioriteringar avseende underhållsarbetet på ett ändamålsenligt sätt?
- Säkerställs en tillräcklig vattenkvalitet?
- Säkerställs åtgärder vid akut dricksvattenbrist t ex vid läckor, smitta etc?
- Finns aktuell beredskapsplan för katastrofer/avbrott i vattenförsörjningen?

2.2 Revisionskriterier

Vi har bedömt med utgångspunkt från:

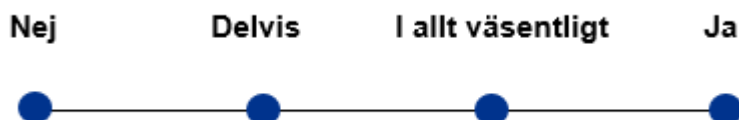
- Kommunallagen 6 kap. 6 § "Nämnderna ska var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten. De ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt".
- Tillämpbara interna regelverk och policyer, bl a kommunens VA-plan avseende 2016-2030

2.3 Metod

Granskningen har genomförts genom:

- Intervjuer med tjänstepersoner.
- Insamling av relevanta dokument.
- Insamling av ekonomisk information.
- Analyser.
- Skriftlig och muntlig avrapportering.

Bedömningarna i granskningen utgår från följande bedömningsnivåer:

De intervjuade har getts möjlighet att sakgranska innehållet i rapporten.

3 Resultat av granskningen

3.1 Styrning, ledning och ansvar vad gäller VA-verksamheten

Organisation och anläggningar

VA-verksamheten i Ånge kommun ligger inom den tekniska enheten under samhällsbyggnadsavdelningen. Ansvarig nämnd är kommunstyrelsen och dess samhällsbyggnadsutskott.

De personmässiga resurser som finns i Ånge kommun och som arbetar med VA-verksamheten är 2,5 st tjänster vad gäller övergripande tjänstepersoner, 4,5 st tjänster vad gäller VA-tekniker/driftekniker och 5 st tjänster vad gäller rörläggare/anläggningsarbetare.

I kommunen finns ca 230 km vattenledningar och ca 180 km avloppsreningsledningar. Det finns 11 st vattenverk i olika storlekar, 23 st avloppsreningsverk, mellan 30-35 st avloppspumpstationer, 5 st tryckstegringsstationer och även 6 st reservoarer.

Styrande och stödjande dokument

Några skriftliga rutiner eller riktlinjer för hur arbetet generellt med VA-verksamheten ska bedrivas i Ånge kommun saknas i nuläget. Något speciellt verksamhetssystem som används vad gäller VA-verksamheten finns inte heller. I samband med granskningstillfället framgår att det finns önskemål inom kommunens VA-verksamhet om att införskaffa ett sådant system.

Med hjälp av konsult från Sweco har kommunen tagit fram ett förslag till VA-plan 2016 - 2030, d v s en plan för den allmänna anläggningen. VA-planen innehåller följande:

- Bakgrund
- Översiktlig beskrivning av nuvarande verksamhet
- Förutsättningar, lagar och förordningar
- Demografisk utveckling, Ånge kommun
- Analys, såväl befolkningsunderlagets inverkan på VA-verksamheten som sammanvägd verksamhetsområdesvis utveckling 2015-2030
- Förslag till prioriteringar avseende åtgärder på den allmänna anläggningen

I samband med granskningen framgår att kommunen för närvarande inte följer den upprättade VA-planen, främst utifrån att befintliga resurser saknas. Det är en ambition att få ned antalet anläggningar i kommunen då varje anläggning kräver sitt i form av olika resurser. VA-planen bedöms i nuläget inte vara något styrande dokument för VA-verksamheten, sedan planen upprättades har även vissa förutsättningar i form av olika regelverk, krav och förordningar förändrats varvid planen inte bedöms realistisk i nuläget.

Kommunen har utifrån att resurser för att följa VA-planen saknas tagit fram en s k "åtgärdslista" där det identifierats vilka underhållsåtgärder, reinvesteringar och investeringar som behöver göras vad gäller VA-anläggningarna. En justering/anpassning görs årligen av denna lista, d v s detta planeringsverktyg uppdateras löpande. I samband med granskningstillfället framgår att kopplingen mellan kommunens VA-plan och "åtgärdslistan" i nuläget är svag.

Bedömning har gjorts att det är väsentligt att få till en bra kombination vad gäller angelägenhetsgrad och tillgängliga resurser. Listan innehåller bland annat vilka behov kring åtgärder som finns, i vissa fall vem som är ansvarig, samt kommentarer/noteringar kopplat till varje åtgärd. I nuläget finns inget s k tidsperspektiv i listan, d v s när i tiden olika underhållsåtgärder, reinvesteringar och investeringar bedöms nödvändiga att genomföra. Listan innehåller även information kring spolschema vad gäller underhållsspolning/slamtömning samt även statistik kring vattenläckor.

Uppföljning

Som beskrivits ovan följs inte VA-planen i nuläget, d v s någon uppföljning och redovisning av denna sker inte till kommunstyrelsen som ansvarig nämnd.

3.1.1 Bedömning

Vi bedömer att styrning, ledning och ansvar beträffande VA-verksamheten delvis sker på ett ändamålsenligt sätt.

Vi bedömer att det inte har skapats förutsättningar för att genomföra de prioriteringar vad gäller åtgärder på den allmänna anläggningen som framgår av kommunens VA-plan 2016-2030.

Vi bedömer att det inte sker någon regelbunden uppföljning av VA-plan 2016-2030 och vi bedömer även att denna i nuläget inte följs.

Vi bedömer att det delvis finns dokumenterade rutiner och tillförlitliga planeringsverktyg för att bedöma underhållsbehov på VA-anläggningar.

Vi bedömer att planeringsverktygen löpande uppdateras.

Vi bedömer att det inte finns aktuella underhållsplaner för VA-anläggningar.

Vi bedömer att rutiner och riktlinjer för hur arbetet generellt ska bedrivas kring VA-verksamheten i kommunen behöver upprättas, till exempel i formen av en teknisk handbok. Detta som ett ytterligare stöd i arbetet som kan vara värdefullt i samband med att till exempel nya medarbetare rekryteras. Vi bedömer även att kommunstyrelsen bör överväga om något specifikt verksamhetssystem för VA-verksamheten ska införskaffas och börja användas.

Vi bedömer att kommunstyrelsen bör revidera befintlig VA-plan i syfte att säkerställa att denna återspeglar nuvarande förhållanden och förutsättningar. Behov av revidering föreligger då VA-planen upprättades ett antal år bakåt i tiden och vissa förhållanden och förutsättningar har förändrats sedan dess. Vi bedömer det som viktigt att en det finns en reviderad VA-plan som verksamheten kan arbeta utifrån på ett bättre sätt än vad som för närvarande är fallet.

Vi bedömer slutligen att kommunstyrelsen ska säkerställa att fullständiga underhållsplaner upprättas. Vi bedömer att dessa ska innehålla behov av åtgärder för respektive anläggning, när åtgärderna ska genomföras samt kostnaden för respektive åtgärd. Vi bedömer även att underhållsplanerna ska upprättas utifrån ett längre tidsperspektiv, t ex 5-10 år framåt i tiden. Ett längre tidsperspektiv är önskvärt utifrån frågor som VA-systemets robusthet/driftssäkerhet framöver och även utifrån perspektivet om god ekonomisk hushållning.

3.2 Rutiner och processer för VA-verksamheten

Underhållsarbete

Viss del av VA-verksamheten utförs i egen regi, främst driften och s k akut felavhjälpning. De senaste åren har det varit ca 30-40 st vattenläckor per år och det förekommer även ett antal avloppsstopp. Kommunen äger viss utrustning och maskiner som används vid detta arbete. Det är mycket olika material i kommunens VA-ledningar, såväl gjutjärn, segjärn som plast förekommer.

En viktig del i arbetet är s k okulära besiktningar och inspektioner, det gäller såväl VA-nätet som VA-anläggningarna. De senaste åren har det varit en relativt stor personalomsättning vilket har varit problematiskt då dokumentationen kring VA-verksamheten delvis har varit bristfällig.

I vissa fall sker avrop mot ramavtal när det gäller underhållsåtgärder och reinvesteringar för såväl VA-nät som VA-anläggningar. För större investeringsprojekt sker s k projektspecifika upphandlingar genom förnyade konkurrensutsättningar, bl a har detta varit aktuellt vid bygge av överföringsledning.

I nuläget finns det inga fastställda grunder för hur prioritering ska göras av de underhållsinsatser och underhållsåtgärder som är aktuella. Fokus för underhållsarbetet blir på de delar där det varit driftsstörningar av olika slag såsom t ex vattenläckor och avloppsstopp. I mångt och mycket är det den tekniska livslängden och standarden som avgör när någon underhållsåtgärd eller underhållsinsats blir aktuell. Även olika myndighetskrav är styrande i detta sammanhang.

Vad gäller statusen/skicket på anläggningarna är dessa äldre förutom inom avloppsreningssidan där det finns ett relativt nyöppnat avloppsreningsverk. I samband med granskningen framgår att anläggningarna till största delen passerat sin tekniska standard och att det finns ett stort behov av underhållsåtgärder och reinvesteringar för i stort sett samtliga VA-nät och VA-anläggningar de kommande åren. Någon beräkning kring vilka resurser som behöver satsas de kommande åren har inte skett men det rör sig enligt uppgift om större belopp.

För de olika avloppsreningsverken och även de biodammar som finns i kommunen upprättas årsrapporter som bl a innehåller administrativa uppgifter, verksamhetsbeskrivning, gällande beslut enligt miljöskyddslagen, driftförhållanden och provtagningsresultat samt övriga kommentarer.

3.2.1 Bedömning

Vi bedömer att prioriteringar avseende underhållsarbetet delvis sker på ett ändamålsenligt sätt?

Vi bedömer att kommunstyrelsen behöver fastställa prioriteringsgrunder för de underhållsinsatser och underhållsåtgärder som ska genomföras inom ramen för VA-verksamheten. Dessa prioriteringsgrunder bör bilda bas för vad som finns med i underhållsplanerna. Nu utgår kommunen huvudsakligen från tekniska standarder och livslängder vad gäller VA-anläggningar, i kombination med kunskap och erfarenhet kring skick och status vad gäller VA-anläggningarna som finns hos ansvariga tjänstepersoner. Vi bedömer det som viktigt att dessa faktorer knyts samman med fastställda prioriteringsgrunder så att det blir tydligt och transparent vilka underhållsinsatser och underhållsåtgärder som blir aktuella och även varför de blir aktuella. Vi bedömer även att kommunstyrelsen ska göra en bedömning hur stor underhållsskuld som i nuläget finns vad gäller VA-anläggningarna då underhåll och reinvesteringar inte varit tillräckliga historiskt sett. Vi bedömer det som viktigt att kommunstyrelsen även säkerställer att tillräckliga underhållsåtgärder och underhållsinsatser genomförs i syfte att bibehålla status, skick och värde på nuvarande VA-nät och VA-anläggningar. Detta utifrån en god ekonomisk hushållning.

3.3 Ekonomisk redovisning

Under de senaste åren har VA-verksamheten i Ånge kommun visar följande resultat:

- **Verksamhetsår 2021 – negativt resultat på ca 1,5 mnkr**
- **Verksamhetsår 2022 – positivt resultat på ca 1,5 mnkr**
- **Verksamhetsår 2023 – negativt resultat på ca 3,6 mnkr**

Vad gäller taxeutvecklingen för såväl debiterings- som anläggningsavgifter har dessa höjts de senaste åren och i samband med granskningstillfället framgår att en översyn av VA-taxorna och dess struktur för närvarande görs. Detta arbete beräknas vara klart under det första halvåret 2025. Kommunen har tagit konsult till hjälp för detta arbete. I detta sammanhang kan nämnas att kommunen i nuläget inte har någon taxa vad gäller dagvatten.

Nuvarande omläggningstakt på VA-nätet har beräknats till ca 400 år. I nuläget finns en budget på ca 2 mnkr om året vad gäller s k sanerings-/underhållskostnader. Denna budget bedöms inte täcka nuvarande behov vad gäller sanerings- och underhållsåtgärder.

Kommunen har historiskt satt av medel till en investeringsfond för att använda dessa resurser till kommande investeringar. I årsredovisningen för 2023 framgår att denna investeringsfond uppgår till ca 2,4 mnkr.

I detta sammanhang vill vi poängtera att det går att avsätta medel till en fond för framtida nyinvesteringar om:

- det finns en fastställd investeringsplan,
- avsättningen avser en bestämd åtgärd,
- åtgärden och de beräknade kostnaderna för den redovisas i planen,
- det av planen framgår när de avsatta medlen är avsedda att tas i anspråk, och
- planen innehåller de upplysningar som i övrigt behövs för att bedöma behovet av avsättningens storlek.

Investeringsbidrag och anslutningsavgifter tas från och med 2013 upp som en förutbetalad intäkt och periodiseras över anläggningens nyttjandeperiod. Debiterings-/brukningsavgifter intäktsförs löpande.

3.3.1 Bedömning

Vi bedömer att god redovisningssed delvis följs vad gäller VA-verksamheten.

Redovisningsmässiga principer för såväl bruknings- som anläggningsavgifter samt självkostnad/kostnadstäckning bedömer vi följs. Däremot har avsteg skett vad gäller avsättning till VA-/investeringsfond. Det finns ett regelverk i Lagen om allmänna vattentjänster som måste följas och historiskt sett har inte kommunen gjort detta. Avsättning har historiskt sett skett generellt avseende framtida nyinvesteringar.

3.4 Vatten & vattenkvalitet med mera

Dricksvattnet i Ånge kommun bedöms ha en mycket god kvalitet. Ett flertal olika metoder såsom strålning med ultraviolett ljus, luftning, PH-justering, användande av arsenikfilter samt användande av radonavsiljare används för att tillgodose kvalitén på dricksvattnet.

Det finns ett egenkontrollprogram för kontroll av dricksvattnet. Provtagning sker regelbundet och tillsynsansvarig är Bygg och miljö. Det är dock VA-personal som ansvarar för att prover tas. Hur mycket vatten som produceras är avgörande för frekvensen på provtagningen. Proverna går med bussgodis till Umeå för analys. I de allra flesta fall visar analysen av proverna att dricksvattnet är godkänt, i några fall behöver dock omprov tas. Endast i undantagsfall behöver ytterligare utredning ske och kokningsrekommendation har bara förekommit vid några enstaka tillfällen.

För närvarande pågår ett relativt omfattande arbete med att stärka skyddet och säkerheten kring VA-anläggningarna, bl a kommer skalskyddet att ses över och låssystem att bytas. Med externa entreprenörer som arbetar på vattenverken tecknas alltid sekretessavtal.

Akut dricksvattenbrist har endast förekommit undantagsvis. Vid dessa tillfällen har vagnar med vattentankar ställts ut. Till exempel har tankar ställts ut vid vattenavstängningar på grund av vattenläckor. Någon annan orsak till vattenbrist har inte funnits de senaste åren. Kommunen har även tagit fram ett utkast på vattentjänstplan/nödvattenplan, i enlighet med förändrad lagstiftning. Det finns sedan

den 1 januari 2024 krav på att vattentjänstplan ska finnas. Vattentjänstplanen ska innehålla kommunens långsiktiga planering för att tillgodose behovet av allmänna vattentjänster. Den ska även ange vilka åtgärder som ska vidtas för att den allmänna VA-anläggningen ska fungera vid skyfall.

3.4.1 Bedömning

Vi bedömer att en tillräcklig vattenkvalitet säkerställs.

Utifrån de rutiner och processer som finns i kommunen avseende bl a provtagning bedömer vi att dessa säkerställer en tillräcklig vattenkvalitet.

Vi bedömer att arbetet och insatserna kring att utveckla säkerheten och skyddet vad gäller vattenverken ska fortsätta. Detta är en ständigt pågående process inom verksamheten.

Vi bedömer att det säkerställs åtgärder vid akut dricksvattenbrist t ex vid läckor, smitta etc.

I samband med granskningen framgår att det är relativt sällsynt med akut dricksvattenbrist men då detta inträffat har åtgärder genomförts som säkerställt dricksvattenförsörjningen. Vid sådana tillfällen har nödvatten ställts ut genom vagnar med vattentankar.

Vi bedömer att det inte finns en aktuell beredskapsplan för katastrofer/avbrott i vattenförsörjningen.

Arbete pågår för närvarande med en vattentjänstplan/beredskapsplan och denna kommer sedermera att fastställas i kommunstyrelsen och i kommunfullmäktige.

4 Samlad bedömning och rekommendationer

Syftet med granskningen har varit att bedöma om kommunen har ändamålsenliga och säkra rutiner vad gäller VA-verksamheten och om god redovisningssed inom området tillämpas.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att kommunen inte har ändamålsenliga och säkra rutiner vad gäller VA-verksamheten. Vi bedömer vidare att god redovisningssed inom området delvis tillämpas.

Utifrån resultatet av vår granskning rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- Upprätta rutiner och riktlinjer för hur arbetet generellt ska bedrivas kring VA-verksamheten i kommunen, till exempel i formen av en teknisk handbok. Detta som ett ytterligare stöd i arbetet som kan vara värdefullt i samband med att till exempel nya medarbetare rekryteras.
- Överväga om något specifikt verksamhetssystem för VA-verksamheten ska införskaffas och börja användas.
- Revidera befintlig VA-plan i syfte att säkerställa att denna återspeglar nuvarande förhållanden och förutsättningar. Behov av revidering föreligger då VA-planen upprättades ett antal år bakåt i tiden och vissa förhållanden och förutsättningar har förändrats sedan dess.
- Säkerställa att fullständiga underhållsplaner upprättas. Vi bedömer att dessa ska innehålla behov av åtgärder för respektive anläggning, när åtgärderna ska genomföras samt kostnaden för respektive åtgärd. Underhållsplanerna bör ha ett tidsperspektiv på 5-10 år framåt i tiden.
- Fastställa prioriteringsgrunder för de underhållsinsatser och underhållsåtgärder som ska genomföras inom ramen för VA-verksamheten. Dessa prioriteringsgrunder bör bilda bas för vad som finns med i underhållsplanerna.
- Bedöma hur stor underhållsskuld som i nuläget finns vad gäller VA-anläggningarna då underhåll och reinvesteringar inte varit tillräckliga historiskt sett.
- Säkerställa att tillräckliga underhållsåtgärder och underhållsinsatser genomförs i syfte att bibehålla status, skick och värde på nuvarande VA-nät och VA-anläggningar. Detta utifrån en god ekonomisk hushållning.
- Säkerställa att avsättning till fond för framtida nyinvesteringar sker enligt de regler som gäller i Lagen om allmänna vattentjänster.
- Fortsätta arbetet och insatserna kring att utveckla säkerheten och skyddet vad gäller vattenverken.
- Säkerställa att vattentjänstplan antas i såväl kommunstyrelsen som i kommunfullmäktige. Krav på vattentjänstplan föreligger sedan 1 januari 2024.

Ånge kommun
Granskning av VA-verksamheten

2025-01-16

Datum som ovan
KPMG AB

Lena Medin
*Certifierad kommunal yrkesrevisor och
uppdragsansvarig*

Anders Petersson
Certifierad kommunal yrkesrevisor

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.

Penneo document key: 8M6FO-3ELPF-WXQLV-NEYKB-P4GTU-1T6IW

PENNEO

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

ANDERS PETERSSON

Underskrivare 1

Serienummer: 6a763f01be78b9[...]1c691077c2a64

IP: 195.84.xxx.xxx

2025-01-17 09:22:32 UTC

LENA MEDIN

Underskrivare 1

Serienummer: fdca59a9db67cf[...]85981c060041a

IP: 195.84.xxx.xxx

2025-01-17 09:27:25 UTC

Ain Liivlaid

Underskrivare 2

Serienummer: ec74909bce2a14[...]55a951a16df83

IP: 62.108.xxx.xxx

2025-01-17 09:31:28 UTC

MARGARETA NELHAGEN

Underskrivare 2

Serienummer: f4e7a7583575c6[...]71ecd5a3b902a

IP: 89.233.xxx.xxx

2025-01-19 17:58:32 UTC

Detta dokument är undertecknat digitalt via **Penneo.com**. De signerade uppgifternas integritet är validerad med hjälp av ett beräknat hashvärde för originaldokumentet. Alla kryptografiska bevis är inbäddade i denna PDF, vilket säkerställer både autenticitet och möjlighet till framtida validering.

Detta dokument är försett med ett kvalificerat elektroniskt sigill som innehåller ett certifikat och en tidsstämpel från en kvalificerad tillhandahållare av betrodda tjänster.

Så här verifierar du dokumentets äkthet:

När du öppnar dokumentet i Adobe Reader kan du se att det är certifierat av **Penneo A/S**. Detta bekräftar att dokumentets innehåll förblir oförändrat sedan tidpunkten för undertecknandet. Bevis för de enskilda undertecknarnas digitala signaturer bifogas dokumentet.

De kryptografiska bevisen kan kontrolleras med hjälp av Penneos validator, <https://penneo.com/validator>, eller andra validerings verktyg för digitala signaturer.